

Duurzaam wonen

Inspiratie en informatie voor woningbezitters

•
Monique Jansen verbouwde grondig:

"Dan maar meteen
nul-op-de-meter"

•
Kleine stapjes, groot comfort

"Blij met die
geïsoleerde voordeur"

•
Financiering

Zó is verduurzamen
niet duur

•
Harm Edens

herwaardeert
zijn huis en buurt

Duurzaam is iets anders dan duur

Nu is het juiste moment

Met de ondertekening van het klimaatakkoord in 2019 is de verduurzaming van Nederland definitief in gang gezet.

De centrale opgave in het akkoord is om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 te halveren ten opzichte van 1990. In 2050 moet de uitstoot helemaal teruggedrongen zijn en zijn alle woningen gasloos. Dat betekent dat we (ja, jij en ik) aan de slag moeten.

'Maar duurzaam is toch ook duur' hoor ik vaak. En: 'in het woord duurzaam zit duur al opgesloten'. Jazeker, de verduurzaming van jouw woning en de energietransitie gaat iedereen geld kosten. Hoeveel precies, dat is nog onduidelijk. Maar 'duur' in duurzaam gaat over tijd en niet over geld. En dat is waar de focus op moet liggen.

We hebben nog even de tijd en we kunnen de komende jaren gewoon naar het einddoel toewerken. Je hoeft als woning-eigenaar niet alles in één keer te doen. Juist door kleine(re) maatregelen stapsgewijs uit te laten voeren blijven de kosten te overzien, passend bij de eigen financiële situatie, en werk je langzaam naar een duurzamere en veelal comfortabelere woning. En daarbij zijn er inmiddels veel mogelijkheden om duurzaamheidsmaatregelen mee te financieren in de hypotheek of bij het Nationaal Energie Bespaarfonds.

In dit magazine vertellen wij wat meer over de mogelijkheden en laten we een aantal mooie voorbeelden zien. En als je ook geïnspireerd bent geraakt dan helpen onze NVM-makelaars je graag op weg bij de eerste stappen.

Ik wens je veel leesplezier.

Onno Hoes
Voorzitter NVM

Inhoud

3

Kort

Nieuws en tips
Energie­label,
verkoop­prijs,
burger­collectieven

12

Case

Verduurzaamde jaren 90-woning
Stap voor stap flink besparen

24

In beeld

Het duurzaamste huis van 2018
Prijswinnaar
Duurzame Huizen Route

4

Case

Verduurzaamde jaren 70-woning
"Dan maar meteen nul-op-de-meter"

16

Financiering

Tips voor aanstaande huiseigenaren
Hoe krijg je het financiële plaatje rond?

25

Verduurzamen

5 redenen om je huis te verduurzamen
Nu is het moment

8

Interview

Harm Edens
"You have to maintain your garden"

18

Groene energie
Energiecoöperaties

"Meewaaien op groene energie"

26

Case

Kleine aanpassing, groot resultaat
Zij gingen je voor

10

Financiering Nationaal Energiebespaarfonds
Slim lenen om te verduurzamen

21

Kort

Nieuws en tips
Lifestyle: van elektrische fietsen tot vegetarisch eten

30

Elektrisch rijden

De toekomst van mobiliteit
Volgens BMW

Kort

Nieuws en tips

Nieuw energielabel

Hoeveel energie verbruikt je huis?

Het energielabel laat zien hoe milieuvriendelijk je huis is. Per 1 januari 2021 wordt het nieuwe energielabel ingevoerd, dat een genuanceerder beeld moet geven van de energieprestatie van een woning. Het nieuwe label gaat over het berekende energieverbruik per vierkante meter. Een expert moet dit beoordelen, waardoor het label aanzienlijk meer zal kosten. Oude labels zijn tot 10 jaar na afgifte geldig.

	A+	A	B	C	D	E	F	G
1-40 m²	≤ 15	16-20	21-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50
41-50 m²	≤ 18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-48	49-54	55-60
51-60 m²	≤ 21	22-28	29-35	36-42	43-49	50-56	57-63	64-70
61-70 m²	≤ 24	25-32	33-40	41-48	49-56	57-64	65-72	73-80
71-80 m²	≤ 27	28-36	37-45	46-54	55-63	64-72	73-81	82-90
81-90 m²	≤ 30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
91-100 m²	≤ 33	34-44	45-55	56-66	67-77	78-88	89-99	100-110
101-120 m²	≤ 36	37-48	49-60	61-72	73-84	85-96	97-108	109-120
121-150 m²	≤ 40	41-53	54-66	67-79	80-92	93-105	106-118	119-130
151-200 m²	≤ 45	46-59	60-73	74-87	88-101	102-115	116-129	130-143
201-250 m²	≤ 50	51-65	66-80	81-95	96-110	111-125	126-140	141-155
251-300 m²	≤ 55	56-71	72-87	88-103	104-119	120-135	136-151	152-167
301-350 m²	≤ 60	61-77	78-94	95-111	112-128	129-145	146-162	163-179
351-400 m²	≤ 65	66-83	84-101	102-119	120-137	138-155	156-173	174-191
401-450 m²	≤ 70	71-89	90-108	109-127	128-146	147-165	166-184	185-203
451-500 m²	≤ 75	76-95	96-115	116-135	136-155	156-175	176-195	196-215
501-550 m²	≤ 80	81-101	102-122	123-143	144-164	165-185	186-206	207-227
551-600 m²	≤ 85	86-107	108-129	130-151	152-173	174-195	196-217	218-239
601-650 m²	≤ 90	91-113	114-136	137-159	160-182	183-205	206-228	229-251
651-700 m²	≤ 95	96-119	120-143	144-167	168-191	192-215	216-239	240-263
701-750 m²	≤ 100	101-125	126-150	151-175	176-200	201-225	226-250	251-275
751-800 m²	≤ 105	106-131	132-157	158-183	184-209	210-235	236-261	262-287
801-850 m²	≤ 110	111-137	138-163	164-189	190-215	216-241	242-267	268-293
851-900 m²	≤ 115	116-143	144-170	171-197	198-224	225-251	252-278	279-305
901-950 m²	≤ 120	121-149	150-177	178-205	206-233	234-261	262-289	290-317
951-1000 m²	≤ 125	126-155	156-183	184-211	212-239	240-267	268-295	296-323

RVO

De moeite waard

Verduurzaamde woning levert meer op

Natuurlijk moet je even investeren om je huis duurzamer te maken. Maar wist je dat ongunstige F- en G-labels de verkoopopbrengst van koopwoningen met gemiddeld 15.000 euro verlagen? Ook duurt het gemiddeld een maand langer voordat deze woningen verkocht zijn. Tot deze conclusie kwam een groep onderzoekers van TIAS Business School aan de Universiteit van Tilburg. Onder leiding van prof. dr. Dirk Brounen voerden zij een grote transactiestudie uit. Je huis grondig aanpakken blijkt dus de moeite waard.

TIAS

+ € 15.000

Burgercollectieven

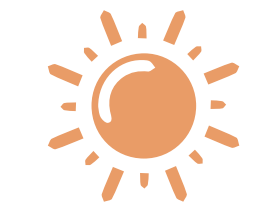
De kracht van energiecoöperaties

Vorig jaar nam het aantal lokale energiecoöperaties in Nederland toe van 69 naar 582. Daarmee zijn er circa 85.000 Nederlanders die deelnemen aan de energietransitie via energiecoöperaties. De coöperaties wekken stroom op voor bijna een kwart miljoen huishoudens: 119 MWp aan collectief zonnepanelen en 193 MW aan collectieve wind.

HierOpgewekt.nl

193 MW

119 MWp

Case

“Dan meteen maar nul-op-de-meter”

Jasper en Monique verduurzaamden hun jaren 70-woning

Case

Jasper en Monique verduurzaamden hun jaren 70-woning: "Dan meteen maar nul-op-de-meter"

Afgelopen week werd een enorme eettafel bezorgd bij het huis van Monique en Jasper in Den Bosch. De kers op de taart van hun aangebouwde woonkeuken en van hun prachtig verbouwde huis. Ze toverden een jaren 70-huis om tot een nul-op-de-meterwoning. "We hebben een comfortabel familiehuis weten te creëren voor ons en de kinderen. Behaaglijk in de winter, koel in de zomer en klaar voor de toekomst. Daar zijn we trots op."

Het avontuur van dit gezin begon in het voorjaar van 2018. "Jasper en ik waren niet actief op zoek naar een nieuw huis, maar we keken wel eens rond. Nieuwbouwprojecten spraken ons het meeste aan, maar qua tuin en ligging gingen we er dan vaak niet op vooruit", zegt Monique Jansen.

Alles aanpakken

Monique zag dit huis in een jaren 70-wijk op funda. "Er zat een grote tuin bij, maar aan de woning zelf moest nog van alles gebeuren", vertelt Monique. Het huis staat in een gewilde wijk, dus ze besloten het meteen serieus aan te pakken. "In de paar dagen voor de bezichtiging hebben we al geschakeld met een makelaar, architect en een aannemer. Het huis kwam maagdelijk uit 1976. Als je dan toch alles moet aanpakken, dan is dat natuurlijk de ideale kans om te verduurzamen."

Verleiden

Hun bod op de woning werd geaccepteerd en er volgden veel gesprekken met een financieel adviseur, energieadviseur, makelaar en taxateur. Het verduurzamingsplan werd steeds groter en een groot budget werd voor de verbouwing gereserveerd. Monique: "Gedurende het project hebben we ons laten verleiden om de verduurzaming door te voeren naar helemaal nul-op-de-meter. Onze maandlasten werden daardoor lager en we kwamen in aanmerking voor meer subsidies."

Drie tips van ervaringsdeskundige Monique Jansen

1 Maak gebruik van subsidieregelingen

"Je moet even moeite doen om het aan te vragen, maar die moeite loont."

2 Kijk wat past bij jou en jouw huis

"Bij ons werd nul-op-de-meter op een gegeven moment het doel, omdat we dat zelf ook leuk vonden. Maar het is ook al heel mooi om eerst beneden goed te isoleren en je huis te verwarmen met comfortabele lage temperatuurvloerverwarming."

3 Laat je informeren door een gekwalificeerde energieadviseur en een betrouwbare installateur

"Ik kreeg soms totaal tegengestelde adviezen als ik offertes opvroeg. Op dat moment moet je dus zelf een beslissing nemen en daarin volhardend zijn."

Twee-onder-één-kap in 's-Hertogenbosch

Bouwjaar
1976

Oppervlakte
180 m²

Isolatiewaarde Rc
6 m2K/W

Energiebronnen
Lucht/water warmtepomp en zonnepanelen

Winst energiekosten
± 2.500 euro per jaar

Aankoopmakelaar Mark Nieuwenhoven, NL Wonen makelaars

"Het was erg leuk om met Jasper en Monique te sparren over verduurzamingsmogelijkheden, omdat toch alles vernieuwd moest worden. Ze zijn erg bevlogen over energieneutraal wonen. De investering om een nul-op-de-meterwoning te realiseren is momenteel vaak nog te hoog, maar op deze unieke locatie bleek het lonend en het huis is inmiddels in waarde toegenomen. Zo uitgebreid hoeft het niet, maar ik kan iedereen adviseren om iets aan verduurzaming te doen. Het levert je comfort én een lage energierekening op."

Taxateur Willem Janssen, Het Waare Huis makelaars

"Kiezen voor duurzaamheid kent hypotheekvoordelen, maar in het geval van Jasper en Monique was het nog een flinke zoektocht om de taxatie te onderbouwen. Er werd een fikse investering gedaan en ik heb diverse malen met het NWWI (Nederlands Woning Waarde Instituut) gesproken over hoe ik aan dat bedrag kon komen. Uiteindelijk hebben we de vergelijking gemaakt met energieneutrale nieuwbouwprojecten in de directe omgeving. Door die referentieprojecten plus de locatie konden we het hypotheekbedrag toch verklaren. Nu, ruim twee jaar later, is het taxeren van een huis dat verduurzaamd wordt makkelijker geworden. De laatste tijd dringt het tot mensen door dat we de energiesprong moeten maken."

Graafmachines door je huis

Als eerste ging de vloer eruit. "Heel indrukwekkend als er graafmachines dwars door je huis in het zand rijden." Ook de achtergevel werd gesloopt en een paar meter verderop opnieuw en perfect geïsoleerd weer opgebouwd. "Zelfs de aannemer slaakte een zucht van verlichting toen na twee dagen die gevel met de nieuwe kozijnen weer stond." Dak, binnenwanden, vloer en spouwmuren werden geïsoleerd en om nul-op-de-meter daadwerkelijk te bereiken, werden ook op de hele verdieping voorzetwanden geplaatst. "Afgelopen warme zomer bleven onze slaapkamers heerlijk koel", aldus Monique.

Inspiratie voor de buurt

Het huis is aardgasvrij en wordt verwarmd door een lucht/water warmtepomp. Er is vloerverwarming en de centrale balansventilatie wint warmte terug. Verder liggen er op het dak zonnepanelen om voor het hele jaar voldoende stroom op te wekken. "We zijn inmiddels bijna twee jaar verder en zulke ingrepen worden wat gebruikelijker, maar een collega zei tijdens de verbouwing tegen me dat er in Nederland slechts enkele tientallen bestaande nul-op-de-meterwoningen zijn." Op het hoogtepunt van de verbouwing stonden vijftien bouwbusjes in de straat van Jasper en Monique. "Dat maakte wel indruk bij ons en in de buurt. Sowieso merk ik dat onze verbouwing anderen inspireert om ook te gaan verduurzamen. We worden weleens door mensen uit de wijk gebeld voor advies en we hebben ons verhaal gepresenteerd in de buurtsociale." ●

Harm Edens

"You have to maintain your garden"

Tot een maand geleden stond Harm Edens – presentator, columnist en 'voorvechter' van een duurzamer leven – nog voor volle zalen om zijn publiek bij te praten over duurzaamheid. Dat is nu voorbij, net als heel veel andere werkzaamheden. "Ieders agenda is compleet schoongeveegd, zowel zakelijk als privé, en daarmee is de versnelling van verduurzaming, in de breedste zin van het woord, enorm vertraagd. Terwijl we juist haast willen en moeten maken met verduurzamen."

"Het is heel fijn om via de plek waar je verantwoordelijk voor voelt ook de wereld een beetje beter te maken."

Harm Edens

Nederland is in de greep van Corona. Edens: "Dit is de grootste ramp sinds de Tweede Wereldoorlog. We zitten in een staat van beleg. Er wordt enorm veel pijn geleden, zowel economisch als menselijk. De economische schade zal zo groot worden dat we zo'n 20 stappen achteruitgaan en de onzekerheid onder mensen groeit, op allerlei vlakken." Gelukkig ziet Edens ook veel creativiteit loskomen door deze crisis. "We zoeken onze sociale structuren op. Iedereen gaat elkaar helpen."

Tuinieren

De slag van verduurzaming moet we in deze tijden volgens Edens misschien maar leggen bij de herwaardering van zaken die we in ons (te) drukke leven vergeten zijn. "En dat we van daaruit ook wat zuiniger gaan zijn op waar we wonen en werken", benadrukt Edens. "Ik zeg altijd wanneer ik voor grote groepen sta: 'You have to maintain your garden' - je moet je tuin onderhouden. Natuurlijk gaat het hier niet letterlijk om je tuin, maar om vragen als 'waar hoor je, waar liggen je wortels, waar wonen je dierbaren en waar voel jij je verantwoordelijk voor?' Daar moet je juist meer bij stilstaan."

Een eigen huis...

Nu we toch verplicht aan huis gekluisterd zijn, ga je je huis en de buurt waarin je woont mogelijk meer waarderen en verbeteren. "In deze crisistijd ga je misschien niet direct je hele woning verduurzamen, maar je kan wel nadenken over 'een eigen huis, een plek onder de zon', om dit schitterende nummer maar eens aan te halen", vertelt Edens. "En het verduurzamen van je woning is op den duur ook een investering in jezelf. Want enerzijds wordt je huis waardevaster en beter verkoopbaar, anderzijds is het ook heel fijn om via de plek waar je je verantwoordelijk voor voelt ook de wereld een beetje beter te maken."

Duurzame vondst

In zijn BNR-programma 'The Green Quest' komt Edens de meest duurzame voorbeelden tegen, maar wat hem vooral heel blij maakt, zijn de mensen achter deze duurzame oplossingen. "Vaak is een goed idee mooi en inspirerend, maar zijn het juist de mensen die het laten vonken", vertelt Edens enthousiast. "En dat geldt ook voor verduurzaming. Als je dat in je eentje moet doen, wordt het een diepe zucht. Want in je eentje kan je niets, dat geldt voor regeringen, maar ook voor de burens in je straat. Maar met elkaar kan je alles. En samen veranderen is hartstikke leuk. Daar wordt je leven beter van."

Tot slot

Als we ons weer in rustiger vaarwater begeven, gaan we weer in gesprek met deze Mister Duurzaamheid. Dan kunnen we het uitgebreid hebben over wat je allemaal aan je huis kan vertimmeren, wat er leuk is aan infraroodstralers, aan schoonmaken met ozonwater en wat je allemaal in en om je huis kan verduurzamen. Wordt vervolgd dus.

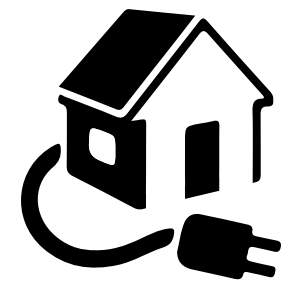
•

Harm Edens presenteert 'The Green Quest' op BNR-radio.

Om de klimaatdoelstellingen te halen, moet Nederland keihard aan de bak. Waar liggen kansen? Waar laten we ze liggen? Je hoort het in The Green Quest.

Elke maandag om 15:00 uur.
bnr.nl/podcast/the-green-quest

Stichting Nationaal Energiebespaarfonds

"Bij onze lening zit er geen addertje onder het gras"

Eerst tien jaar geld sparen om je huis te isoleren? Dat kan anders. Bij Stichting Nationaal Energiebespaarfonds kun je een Energiebespaarlening aanvragen, waardoor je direct aan de slag kunt en langer profijt hebt van je comfortabele woning, zegt fondsmanager Heleen Plante. Afhankelijk van hoeveel energie je verbruikt, kan de besparing genoeg zijn om de maandelijkse afbetaling van de Energiebespaarlening te dekken.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties richtte zes jaar geleden het Nationaal Energiebespaarfonds op om het verduurzamen van een koopwoning aantrekkelijker te maken. De lening die het Rijk beschikbaar stelde, werd aangevuld met geld van de Rabobank, ASN Bank en twee Europese banken en inmiddels zit er circa 1 miljard euro in het fonds. "We willen het voor particuliere eigenaars-bewoners aantrekkelijker maken om hun woning te verduurzamen, omdat dit zoveel voordelen oplevert. Van een lagere energierekening tot verhoging van je wooncomfort, maar ook bijvoorbeeld minder geluidsoverlast of een dak zonder asbest", zegt fondsmanager Heleen Plante.

Lage drempel

Een Energiebespaarlening heeft een lage rente (momenteel anderhalf procent bij een lening van zeven jaar), mag boetevrij vervroegd afgelost worden en er zijn geen afsluitkosten aan verbonden. Plante: "We zijn een stichting zonder winst oogmerk en er zit bij ons dus geen addertje onder het gras. De drempel is bij ons lager dan een lening bij een bank. Je kunt de annuïteitlening online afsluiten en bespaart daarmee een adviesgesprek en notariskosten. Je ontvangt meteen een offerte met je maandelijkse termijnbedrag, bestaande uit rente en aflossing.

Als je een beetje rap de benodigde documenten aanlevert, kun je al binnen vijf werkdagen over je bouwdepot beschikken." Wel wordt - net als bij andere leningen - getoetst of je in staat bent de lening af te betalen in zeven, tien, vijftien of twintig jaar. Ook is het een vereiste dat je de maatregelen laat uitvoeren door een aannemer of installateur en dat die een verklaring afgeeft over de isolatiewaarden van de materialen.

Van dubbel glas tot warmtepomp

De lening bedraagt minimaal 2.500 euro. Van het bedrag kun je bijvoorbeeld je gevel isoleren, dubbel glas laten plaatsen, aansluiting op het warmtenet regelen of een warmtepomp aanschaffen. "Het gaat verder dan alleen energie besparen. We willen een bijdrage leveren om de energietransitie mogelijk te maken", aldus Plante. Voor mensen die een nul-op-de-meterwoning nastreven, is het mogelijk om een bedrag tot 65.000 euro aan te vragen.

Appartementen

Steeds meer mensen weten de weg naar het Nationaal Energiebespaarfonds te vinden. "In het eerste jaar hebben we voor zes miljoen euro aan leningen verstrekt, in 2019 was dat al 147 miljoen", zegt Plante. Ook een Vereniging van Eigenaren (VvE) kan een lening aanvragen. Een interessante optie voor bewoners van appartementen. "Dat is best bijzonder, want banken financieren nagenoeg geen VvE's", legt Plante uit. "Wij hebben inmiddels zes mensen in dienst die VvE's bij ledenvergaderingen informeren over de mogelijkheden. Er is veel vraag naar, maar vanwege het feit dat je met meerdere eigenaren te maken hebt, duurt het traject veel langer dan bij huiseigenaren om het plaatje rond te krijgen. Toch kan ik trots vertellen dat we inmiddels 191 VvE's gefinancierd hebben."

Zonnepanelen

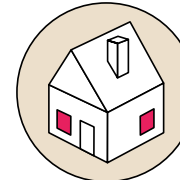
De meest gestelde vraag aan het fonds gaat over zonnepanelen. "Mensen willen weten of ze het bedrag voor zonnepanelen geheel kunnen lenen. Dat kan, maar alleen in combinatie met minimaal één andere maatregel. We zagen namelijk nog weleens dat mensen wel panelen op hun dak plaatsten, maar niet het dak isoleerden. Dat is zonde, vandaar deze extra regel." Wie ook gebruik wil maken van de subsidie die het Rijk beschikbaar stelt, moet sowieso minimaal twee duurzame maatregelen treffen. Plante: "Daarvoor gelden dezelfde eisen als bij ons, zodat mensen hun duurzame verbouwing kunnen financieren met een Energiebespaarlening in combinatie met een subsidie. Dat is de moeite waard, want dan gaat het om best aantrekkelijke bedragen."

Kijk voor meer informatie, actuele rentetarieven of het aanvragen van de lening op energiebespaarlening.nl

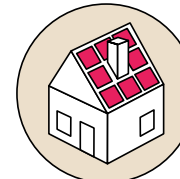
Nationaal
Energiebespaarfonds

De populairste energiebesparende maatregelen volgens het Nationaal Energiebespaarfonds:

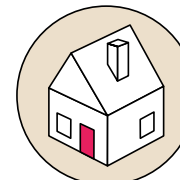
1

Beglazing (inclusief nieuwe kozijnen)

2

Zonnepanelen

3

Isolerende deuren

4

Gevel- en spouwmuurisolatie

5

Dakisolatie

Steeds meer mensen weten de weg naar het Nationaal Energiebespaarfonds te vinden.

"In het eerste jaar hebben we voor zes miljoen euro aan leningen verstrekt, in 2019 was dat al 147 miljoen",

Heleen Plante,
fondsmanager

Case

“Verduurzamen is een hobby, maar ik blijf wel rekenen”

Doe-het-zelver Luit Brondijk
verduurzaamt zijn jaren 90-woning

Doe-het-zelver Luit Brondijk verduurzaamt zijn jaren 90-woning: "Verduurzamen is een hobby, maar ik blijf wel rekenen"

Niet alles hoeft in één keer, dacht Luit Brondijk toen hij begon met het verduurzamen van zijn mooie jaren 90-huis in het Groningse Nuis. Ieder jaar pakte hij een andere klus aan: vloerverwarming, zonnepanelen, hybride warmtepomp. En voor de toekomst heeft hij zijn zinnen gezet op eigen stroomopslag van zonne-energie. "Het is voor mij een spelletje om uit te zoeken wat slimme maatregelen zijn, maar ik wil mijn investering wel terugzien. Geen flauwekul."

Buitenkansjes. Een beetje ondernemer heeft er oog voor. Zo ook Luit Brondijk in 2011. Hij had zijn bedrijf net verkocht, wilde wel verhuizen en hoorde via via dat een mooi vrijstaand huis met een grote tuin in Nuis te koop stond. Brondijk greep de kans met beide handen aan en kocht de woning. Het was in 1995 gebouwd met voorzieningen voor drie mensen in een rolstoel. Alles gelijkvloers, levensloopbestendig en goed geïsoleerd.

Boerenzoon

"Het is een erg mooie woning, maar we wilden van binnen toch drastisch verbouwen om het aan te passen aan ons gezin", zegt Brondijk. "Andere keuken en badkamer, ander stucwerk. En toen hebben we ook meteen maar verduurzamingsmaatregelen genomen. Ik ben een boerenzoon uit Noordoost-Groningen. Ik heb gezien wat ons gasverbruik voor kwaad doet. Als je de gehavende huizen daar ziet, denk je echt 'waar zijn we mee bezig'. Ik wil daarom mijn uiterste best doen om de wereld een beetje netjes door te geven aan onze kinderen. Maar blijf ik wel rekenen. Ik wil mijn investering terugzien."

Stapsgewijs

Meteen het eerste jaar liet Brondijk vloerverwarming aanleggen. "Alleen de radiatoren in de slaapkamers hebben we laten zitten, daar hoeft het niet continue warm te zijn." De Groninger koos voor een stapsgewijze aanpak om zijn huis verder te verduurzamen. In 2012 liet hij twaalf zonnepanelen op het dak plaatsen om het gezinsverbruik te dekken. In 2013 werd de achttien jaar oude combiketel vervangen. "We wonen hier nog maar met zijn tweeën, wat moet je dan met een boiler die het water doorlopend warm houdt", vindt Brondijk. "Omdat we wilden verduurzamen, kozen we voor een hybride lucht/watersysteem. Dat was toen vrij nieuw, waardoor niemand me kon vertellen hoeveel zonnepanelen ik precies nodig had om dat verbruik te dekken."

Vrijstaande jaren 90-woning in Nuis (Groningen)

Bouwjaar
1995

Oppervlakte
230 m²

Isolatiewaarde Rc
2,5 m2K/W

Energiebronnen
hybride warmtepomp en zonnepanelen

Opbrengst
± 2435 euro per jaar (aanschafprijs installaties inmiddels terugverdiend)

Doe-het-zelver

Dat moest Brondijk zelf uitvinden. Dus na een jaar stoken, besloot hij om nog eens twaalf zonnepanelen te plaatsen. Ditmaal op het dak van het tuinhuis. "Ik ben wel een doe-het-zelver. Een installateur moest de panelen natuurlijk goed aansluiten, maar ik heb wel meegeholpen bij het plaatsen." Voor de eerste rij vroeg hij subsidie aan, van de tweede partij mocht hij de btw aftrekken. In totaal wekken de panelen nu 6250 kW op jaarbasis op.

De hybride warmtepomp zorgt voor de verwarming. Brondijk: "We hebben ondertussen ook zoveel mogelijk apparaten in huis vervangen voor zuinigere versies. Zo koken we op inductie en zijn we op ledverlichting overgegaan. Ook hebben we een Solartube laten plaatsen, die zorgt voor extra daglicht in de keuken. Dat scheelt weer in de verlichting en zorgt voor meer wooncomfort."

Kinderziekten

Die hybride warmtepomp had destijds nog wel wat kinderziekten en gaf regelmatig een storing aan. "Er is lang gezocht naar een oplossing. Er werd telkens iets vernieuwd en gerepareerd, maar de storing bleef terugkomen. Heel vervelend. Ik stond zelfs op het punt om alles er weer uit te laten trekken, maar gelukkig werd toen eindelijk het onderliggende probleem ontdekt", zegt Brondijk. Wat bleek? De bestaande cv-installatie stond nog gevuld met oud water waar corrosiedeeltjes in zaten. "Die zorgden steeds opnieuw voor een verstopping. Na doorspoelen en toevoegen van wat additieven kan de corrosie gelukkig nu niet meer optreden en werkt de warmtepomp naar volle tevredenheid."

Van het gas af

Inmiddels is Brondijk alweer een paar jaar tevreden met de hybride pomp en de andere maatregelen die genomen zijn. "Maar als ik het nu opnieuw moest doen, zou ik toch helemaal van het gas afgaan. Dat durfde ik destijds nog niet aan. Ik wilde niet in de kou komen te zitten. Tegenwoordig zijn daar genoeg goede opties voor en is het ook financieel interessanter, omdat gas steeds duurder wordt."

Toekomst

Ondertussen onderzoekt Brondijk alweer een volgende stap in verduurzaming: een eigen accu. "We leveren ongeveer duizend kW van de zonnepanelen terug aan het energienet. Nu de regels rond salderen veranderen, denk ik erover thuisopslag te realiseren voor de stroom. Ik heb een bedrijf gevonden dat accu's van gesloopte elektrische auto's test, recyclet en klaar maakt voor thuisopslag. Slim toch? Voor mij is het uitzoeken van dit soort zaken ook een beetje een hobby." ●

Financieringstips voor aanstaande huiseigenaren

Klussen en verbouwen kost geld. Dat weet iedereen die ooit een verhuizing aangreep als moment om zijn woning aan te passen aan zijn woonwensen. De pot verf blijft uiteraard voor eigen rekening, maar bij energiebesparende maatregelen kom je voor interessante subsidies in aanmerking. Ook heeft de overheid een aantal regelingen in het leven geroepen om de verduurzaming van je woning mee te financieren. Het blijft een investering, maar de maatregelen verlagen straks je energierekening én zorgen voor een behaaglijker huis.

DUURZAAM WONEN

HYPOTHECAIRE FINANCIERING

1 Extra lenen

Bij het afsluiten van je hypotheek mag je extra lenen voor energiebesparende voorzieningen die nog moeten plaatsvinden. Je hypotheek wordt maximaal 106 procent van de waarde van je woning na verbouwing. De meeste geldverstrekkers bieden inmiddels deze mogelijkheid. Daarnaast zijn er nog enkele aanvullende regelingen:

- Een geldverstrekker kan bij het treffen van energiebesparende voorzieningen in een woning het deel van het hypothecair krediet dat daarvoor is aangewend tot een bedrag van ten hoogste 9.000 euro buiten beschouwing laten bij het vaststellen van de financieringslast.
- Tevens kun je voor een woning met minimaal een energielabel A++ (afgegeven voor 1 januari 2015) of een energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van maximaal 0,6 tot 9.000 euro extra lenen.

- Gaat het om een nul-op-de-meterwoning of een woning met een EPC van nul of lager? En is daarbij een energieprestatiegarantie afgegeven voor minimaal tien jaar? Dan kun je 25.000 euro extra lenen.
- Sinds 1 januari 2019 is het ook mogelijk om voor een woning met EPC van nul of lager zonder energieprestatiegarantie 15.000 euro extra te lenen.

Voor deze regelingen geldt daarbij wel een minimaal jaarinkomen van 33.000 euro

2 Energiebespaarbudget

Als je nu nog niet precies weet welke maatregelen je wilt nemen, dan kun je kiezen voor een Energiebespaarbudget. Dit is mogelijk als je een hypotheek met Nationale Hypotheek Garantie afsluit, maar wordt afhankelijk van het beleid van de betreffende geldverstrekker ook zonder NHG aangeboden. Je kunt dan maximaal 6 procent van de marktwaarde meefinancieren voor

verduurzaming en later gebruiken voor het treffen van verduurzamingsmaatregelen. Overigens werken nog niet alle geldverstrekkers mee aan deze regeling.

3 Duurzaamheidslening

Een aantal gemeenten en provincies stimuleren het nemen van duurzame maatregelen door een Duurzaamheidslening aan te bieden. Dit is een lening waarmee je tegen gunstige voorwaarden energiebesparende maatregelen in en aan je woning financiert. Op de [website van SVN](#) kun je checken of de Duurzaamheidslening binnen jouw gemeente of provincie beschikbaar is.

4 Isolatie hoog, rente laag

Sommige banken en hypotheekverstrekkers geven een lagere rente als je je huis isoleert of duurzame verwarming neemt. Vraag ernaar als je met jouw financieel adviseur de mogelijkheden bespreekt.

NVM WONEN

SUBSIDIES

1 Subsidie energiebesparing eigen huis (SEEH)

Wie twee of meer isolatiemaatregelen – aan bijvoorbeeld dak, gevel, vloer, spouwmuur of ruiten – laat uitvoeren kan ongeveer twintig procent subsidie terugvragen nadat de maatregelen zijn uitgevoerd. Er bestaat daarnaast een bonus van 4.000 euro voor zeer energiezuinige huizen, waarbij alle isolatiemaatregelen uitgevoerd zijn, een ventilatiesysteem geïnstalleerd is en isolerende deuren en kozijnen geplaatst zijn. Deze subsidieregeling eindigt op 31 december 2020.

2 Investeringsubsidie Duurzame Energie

Rijksoverheid stimuleert het opwekken van duurzame energie met een subsidie op een warmtepomp of zonneboiler. Je kunt tot en met 31 december 2020 subsidie krijgen vanuit de ISDE-regeling. Aangezien 2020 een overgangsjaar is voor deze regeling is het raadzaam goed te kijken (op de [website van RVO](#)) welke maatregelen nog wel in aanmerking komen voor een tegemoetkoming en welke niet.

3 Subsidie Aardgasvrij

Sommige gemeenten vergoeden de kosten voor het aardgasvrij maken van de woning. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten die de netwerkbeheerder in rekening brengt voor het afsluiten van de woning van het aardgasnetwerk en de kosten van de vervangende installatie. Raadpleeg de Energiesubsidiewijzer op [verbeterjehuis.nl](#) om te zien of deze subsidie geldt in jouw gemeente.

4 Subsidie Groene Daken

Groendaken verbeteren de isolatiewaarde van het dak en zorgen voor een gelijkmatiger binnenklimaat. Een aantal gemeenten stimuleert de aanleg van groene daken of groene gevels met een subsidie. Bijvoorbeeld met 25 euro per vierkante meter groen dak. In de Energiesubsidiewijzer kun je controleren of deze subsidie ook in jouw gemeente verstrekt wordt.

5 Lokale subsidies

Sommige gemeenten hebben zelf stimuleringsmaatregelen in het leven geroepen om verduurzaming van woningen te stimuleren. Zo moet de Rotterdamse Isolatiecoupon van 100 euro woningeigenaren stimuleren om hun woning van minimaal dertig jaar oud te verduurzamen. In Groningen bestaat de Waardevermeerderingsregeling ter compensatie voor overlast door aardbevingsschade voor verschillende energiebesparende maatregelen. Ook verstrekken sommige gemeenten een subsidie om achterstallig onderhoud aan woningen aan te pakken. ●

A++

A+

A

B

C

D

E

F

G

Kijk voor een overzicht van subsidies in jouw gemeente op [verbeterjehuis.nl](#) een website van Rijksoverheid in samenwerking met de onafhankelijke voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal.

Lokale energiecoöperaties

Meewaaien op groene energie

Geen zonnepanelen op je dak en toch gebruik maken van zonne-energie? Of wil je juist investeren in wind-energie? Er bestaan veel initiatieven die groene energie opwekken en waarbij je kunt aansluiten.

Op Ameland spreken ze bijna van een energierevolutie. Steeds meer eilanders sluiten zich aan bij AEC. Deze energiecoöperatie hoopt uiteindelijk het hele eiland zelfvoorzienend te maken door vermindering van energieverbruik te stimuleren en de rest van de energie op te wekken met zonnepanelen, aardwarmte en getijdenenergie. AEC is één van de bijna zeshonderd lokale energiecoöperaties van Nederland. Samen wekken ze stroom op voor bijna een kwart miljoen huishoudens.

Andere voorbeelden van coöperaties: bewoners van historische panden in Middelburg sloegen de handen ineen voor een coöperatief zonnepark, om te verduurzamen zonder het beschermde stadsgezicht te beschadigen. De Rotterdamse Energiecoöperatie wil op haar beurt de 14,5 vierkante kilometer aan platte daken van de stad benutten om duurzame energie op te wekken voor Rotterdamse huishoudens onder de slogan 'Stoppen met aardkloten'.

Samen met de buurt

Aansluiting bij zo'n energiecoöperatie is een goed alternatief voor wie wil investeren in zonnepanelen, maar niet op eigen dak. Niet alle huizen zijn daar immers geschikt voor en niet iedereen kan zonnepanelen betalen. Wie kiest voor een energiecoöperatie in eigen of een aangrenzend postcodegebied komt bovendien in aanmerking voor de Postcoderoosregeling: een korting op de energiebelasting.

Ver van huis

Bij de meeste coöperaties worden alle leden klant bij dezelfde energieleverancier. Die zorgt er dan voor dat de fiscale voordelen voor de leden verrekend worden. Overigens kun je ook investeren in zonnepanelen verder van huis. Dan loop je het belastingvoordeel weliswaar mis, maar door de schaalvoordelen van grote zonneparken kan de aanschaf van een paneel weer goedkoper zijn.

Zonneparken

Een derde manier om te investeren in zonne-energie is het aanschaffen van een soort obligaties, waarmee een zonnepark aangelegd kan worden. Bedrijven als Zonnepanelen Delen of Greencrowd werken volgens dit 'crowdfunding' principe. De investeerder krijgt vervolgens jaarlijks rendement uitgekeerd op basis van de productie van het zonne-energieproject.

Winddelen

Liever in wind investeren? Je kunt als consument financieel deelnemen in projecten van bijvoorbeeld de Windcentrale of Meewind. De Windcentrale verkoopt bijvoorbeeld geen aandelen maar winddelen aan consumenten. Eén Winddeel staat voor een stukje van de windmolenturbine dat zo'n vijfhonderd kWh per jaar levert en de geproduceerde stroom van jouw Winddeel wordt in mindering gebracht op de energiejaarrekening.

Meewind

Je kunt ook geld beleggen in duurzame energie. Een voorbeeld van zo'n beleggingsfonds is Meewind. Vanaf duizend euro word je mede-eigenaar van offshorewindparken. Belwind 1 en Northwind en ontvang je aan het einde van het jaar rendement.

Mede-eigenaar windmolen

Er bestaan ook energiecoöperaties die samen het initiatief nemen om een aantal windmolens aan te schaffen. Wie deelneemt in zo'n project investeert naar daadkracht, neemt stroom af en heeft medezeggenschap over de projectontwikkeling. Een voorbeeld is het burgerinitiatief Spinderwind van elf energiecoöperaties in de regio Tilburg. Zij bouwen vier windmolens die straks net zoveel duurzame elektriciteit opleveren als 7.500 huishoudens verbruiken.

Informatie

Meer weten over energiecoöperaties of andere investeringsmogelijkheden in groene energie? Op zoek naar een coöperatie in de buurt? Informeer eens bij het energieloket in je gemeente of kijk voor een overzicht op [HIER](#) opgewekt. •

Handige websites

consumentenbond.nl

hier.nu

hieropgewekt.nl

milieucentraal.nl

energiesamen.nu

Kort

Nieuws en tips

Hoe investeer ik slim?

Kijk op
www.energiebespaarlening.nl

Betaalbaar verduurzamen, samen maken we het mogelijk!

Een lagere energierekening? Meer wooncomfort? Geen tocht of lekkage? Wie wil dat niet!

Uw woning heeft onderhoud nodig en uw wilt hiermee gelijk een goede slag naar de toekomst slaan. Kortom: u wilt uw woning verduurzamen.

Met de **Energiebespaarlening** van het **Nationaal Energiebespaarfonds** kunt u deze wensen invullen tegen zeer gunstige voorwaarden. Met de besparing op de energiekosten kunt u de maandelijkse lasten van uw Energiebespaarlening (deels) voldoen.

Investeer slim en maak van uw huis een heerlijk comfortabel thuis!

Waarom energiebesparende maatregelen nemen?

- **Bespaar op energiekosten**
- **Verhoog wooncomfort**
- **Waardebehoud woning**
- **Combineren met onderhoud**
- **Goed voor milieu én toekomstige generaties**

Mede mogelijk gemaakt door:

Rijksverheid

Let op! Geld lenen kost geld

We zijn er nog (lang) niet
Nederland wekt nog te weinig duurzame energie op

Alle initiatieven ten spijt: vergeleken met andere Europese landen wekt Nederland relatief weinig duurzame energie op. Momenteel hebben we het over ongeveer een tiende van het energieverbruik dat duurzaam opgewekt wordt. We staan dus voor een technologische, economische en ruimtelijke uitdaging. Duurzame energie opwekken gaat niet zonder impact op het landschap. Werk aan de winkel dus, om de klimaatdoelstellingen te halen.

denkwerk / rapport Klein land Grote keuzes

Kleine moeite

Duurzaam bordje

Eén dag per week vegetarisch eten heeft op het milieu hetzelfde effect als 1.250 kilometer minder autorijden. Als het rundvlees is wat je die dag laat staan, bespaar je ook nog eens evenveel water als bij een maand lang niet douchen. Eenvoudig bespaard toch?

NRC

Warmtepomp Populairste alternatieve warmtebron

De warmtepomp is hip en veruit de meest gewilde alternatieve warmtebron bij zowel particulieren als bedrijven. Voor duurzame warmtebronnen kun je de Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE) aanvragen. Vorig jaar werd 77,5 procent van dat subsidiebedrag aangevraagd voor warmtepompen. Particulieren vroegen daarnaast 3,7 procent van het bedrag aan voor zonneboilers en 6,0 procent voor pelletkachels.

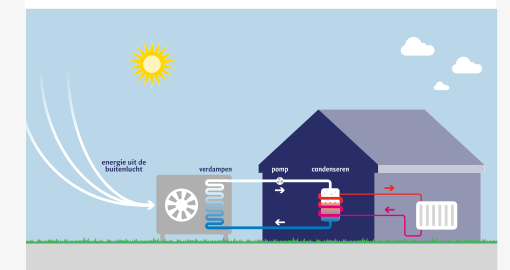
RVO

ISDE-aanvragen 2019

77,5%
warmtepompen

3,7%
zonneboilers

6,0%
pelletkachels

Nieuws en tips

Fietsland

Elektrische fietsen zijn niet aan te slepen

In 2019 werden er maar liefst 420.000 elektrische fietsen verkocht in Nederland. Een groei van 2,6 procent ten opzichte van 2018. Hopelijk gebruiken veel nieuwe eigenaren die fiets ter vervanging van de auto. Volgens Milieu Centraal belast een elektrische fiets het milieu namelijk dertig procent minder dan de auto. Grootste voordeel ten opzichte van een gewone fiets: je hebt geen last van die eeuwige tegenwind.

TROUW

Deze gids wijst de weg

Duurzamer leven?

Wil je bewuste keuzes maken, maar zie je door de bomen het bos niet meer? 'Dit is een goede gids' van Marieke Eyskoot staat vol praktische en positieve tips op het gebied van kleding, verzorging, eten, wonen, werken en vrije tijd, en laat zien dat mooi en verantwoord prima samen kunnen gaan.

mariekeeyskoot.nl

Laat maar waaien Record windstroom afgelopen winter

Herinner je je het stormachtige weer in februari nog? Dat betekende goed nieuws voor het opwekken van windenergie. Er werd zoveel energie opgewekt dat op één ochtend bedrijven die energie inkochten geld toekregen. Op zaterdag 22 februari tikten we zelfs een record aan. Nooit eerder werd er zoveel windstroom opgewekt: gemiddeld 4 gigawatt. Op normale dagen ligt dat aantal rond de 1,2 gigawatt. Op té harde wind zijn onze windmolens overigens ook weer niet gebouwd, dus tijdens de naamstormen Dennis en Ciara werden de windmolens een paar uur stilgezet.

RTLNieuws

Deeleconomie

Huren bij de burens

Ladder, heggenschaar, cirkelzaag... Sommige dingen gebruik je slechts een paar keer per jaar. De rest van het jaar staan de gereedschappen vooral veel plaats in te nemen in je hok. De oplossing: deelinitiatieven als Peerby. Daar kun je (voor een klein bedrag) spullen lenen van mensen in de buurt. Handig!

Peerby

Milieuvriendelijk wc-papier

Duurzaam op het kleinste kamertje

WCpapieraanhuis recyclet oud papier tot wc-papier. Er hoeft dus geen boom gekapt te worden voor de rollen. Ook het folie dat om de wc-rollen zit is volledig recyclebaar. Het hergebruikte wc-papier is online te bestellen en wordt thuisbezorgd. Een startpakket bevat rollen met grafische prints. Zo maak je het kleinste kamertje extra hip!

WCpapieraanhuis.nl

Waterverbruik in kledingproductie

Hoezo, simpel shirtje?

Wist je dat het 2.706 liter water kost om één t-shirt te produceren? Daarvan kan iemand drie jaar lang water drinken.

WWF

2.706
liter water

Duurzame Huizen Route

Duurzaamste huis van Nederland

Plaats
Harfsen, Gelderland

Bewoners
Familie Ehrenhard

Bouwjaar
2016

Bouwmateriaal
Houtskelet en andere biobased materialen

Isolatie
Houtvezelisolatie, afvalpapier

Energiebron
Warmtepomp, zonnepanelen

Overige duurzame aanpassingen
IBA (individuele behandeling van afvalwater)

Winnaar juryprijs
Duurzaamste nieuwbouwwoning van 2018 volgens Nationale Duurzame Huizen Route.

Initiatief
Nationale Duurzame Huizen Route.
Op dit platform delen huis-eigenaren hun ervaringen met het verduurzamen van hun woning, online en tijdens verschillende evenementen.

duurzamehuizenroute.nl

5 redenen om je woning te verduurzamen

Optimaal wooncomfort

Energiezuiniger wonen begint meestal met het isoleren van de woning. Het resultaat is meteen voelbaar: je huis voelt comfortabel warm aan op koude dagen en blijft langer koel als het buiten warm is.

Lagere energierekening

Goede isolatie voorkomt warmteverlies. Hierdoor hoef je minder te stoken en gaan de stookkosten omlaag. Mooi meegenomen: het wordt makkelijker je woning te verkopen en waarschijnlijk ook nog tegen een hogere prijs.

Klaar voor de toekomst

Door je huis stapsgewijs energiezuiniger te maken, voorkom je eenmalige (grotere) investeringen en werk je gefaseerd naar een aardgasvrije woning. Je woning blijft up-to-date.

Een schoner milieu

Energiezuinig wonen is niet alleen voordelig voor jou, maar heeft natuurlijk ook een maatschappelijk voordeel. Je bent minder afhankelijk van fossiele brandstoffen, stoot minder CO2 uit en daarmee ontlast je de toekomstige generaties.

Onafhankelijk van externe partijen

De komende jaren zullen de prijzen voor gas en elektra blijven stijgen. Door de prijzen omhoog te schroeven, wil de overheid huishoudens bijvoorbeeld stimuleren om van het gas af te gaan. Door te kiezen voor alternatieve energiebronnen kun je onafhankelijk worden van externe partijen en fluctuaties in prijzen. ●

Cases

“Kleine stapjes, groot resultaat”

Deze woningeigenaren gingen je voor

Deze woningeigenaren gingen je voor "Kleine stapjes, groot resultaat"

lets te veel van het goede om je nieuwe huis direct compleet te verbouwen? Bedenk dan: niet alles hoeft in één keer. Grijp je verhuizing aan om alvast één maatregel uit te voeren. Je profiteert dan meteen van een comfortabeler huis en een lagere energierekening. En je draagt een steentje bij aan het milieu. Als het na een tijdje beter uitkomt, ga je voor de volgende stap.

"Vloerisolatie is voor dit huis het meest zinvol"

Naam
Martijn Elgersma

Woning
Tussenwoning in Wassenaar

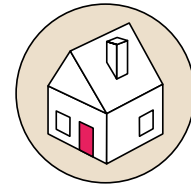
Bouwjaar
1935

"Wandje tegelen, behangen en de vloeren schuren. Eigenlijk hoefden er alleen cosmetische dingen te gebeuren in dit huis, want het was behoorlijk goed onderhouden door de vorige bewoners. Er zat al dubbel

glas en dakisolatie in toen ik het in april 2020 kocht. Toch heb ik de mogelijkheden onderzocht om mijn huis nog beter te isoleren. Niet eens zozeer vanwege de besparing op de energierekening of het wooncomfort, maar vanwege het klimaat. Ik probeer sowieso weinig afval te produceren en heb bijvoorbeeld ook geen auto. Daarom wil ik ook verstandig omgaan met de energie die ik verbruik. Ik heb het huis laten keuren door Vereniging Eigen Huis. Daarna heb ik op aanraden van mijn makelaar Fred Nijenhuis van Beeuwkes Makelaardij een adviesgesprek aangevraagd bij duurzaamheidswinkel Reimarkt. Beide adviseurs waren het met me eens dat vloerisolatie op dit moment de meest zinvolle maatregel is. Op de iets langere termijn overweeg ik zonnepanelen te nemen. Dat is toch een efficiënte investering: hoe meer elektriciteit we groen opwekken, hoe minder olie en gas we verstoppen. Ik had hier al wat over uitgezocht, maar het gesprek met Reimarkt heeft me net wat verder gebracht. Ik heb namelijk een vrij ingewikkeld dak, met een dakkapel en geen plek voor een groot aantal panelen. En er staan ook een paar bomen voor mijn huis, dus het is nog even de vraag hoeveel zon die tegenhouden als ze straks groen zijn. Ik wacht deze zomer af en laat dan waarschijnlijk volgend jaar de zonnepanelen plaatsen."

Onze woning is in 1994 gebouwd. Je kan dan aannemen dat de spouwmuur goed geïsoleerd is. Het bijvullen van onze spouwmuur was dus niet nodig, het materiaal wat er nu in zit, is nog goed genoeg. De meningen over de warmtepomp verschillen nogal en dat is best verwarrend. Indien we een hybride warmtepomp gingen aanschaffen, moesten we een grotere investering doen dan voor een nieuwe cv-installatie. We hebben daarom

"Een geïsoleerde voordeur maakt onze duurzame woning af"

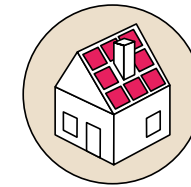
Naam
Jannie Blom

Woning
Twee-onder-een-kapwoning in Zoetermeer

Bouwjaar
1994

"We zijn al een tijd bezig met het duurzaam maken van onze woning. We hebben met een adviseur gesproken, omdat we geïnteresseerd waren in een hybride warmtepomp en spouwmuurisolatie."

toch gekozen voor een nieuwe cv-ketel. Een deskundige heeft daarnaast de vloerisolatie bekeken en die was prima, de kruipruimte was droog. Onze woning werd door een adviseur helemaal nagelopen. Hij zag dat een nieuwe geïsoleerde voordeur een optie was. Onze voordeur knelde enorm en sloot niet goed, daar ergerden we ons aan. De voordeur werd digitaal ingemeten en na een paar weken kon de deur geplaatst worden. Alles werd opgeruimd en de uitvoerders lieten onze woning netjes achter. Toen achteraf bleek dat de deur een kleine beschadiging had, was dit binnen twee weken opgelost. We hebben nu een mooie, perfecte nieuwe voordeur waar we heel blij mee zijn! Samen met de zonnepanelen besparen we door de nieuwe ketel en geïsoleerde voordeur al flink op onze energierekening." (bron: Reimarkt)

"Nu is het moment voor zonnepanelen"

Naam
Marc van Haastregt

Woning
Tussenwoning in Zoetermeer

Bouwjaar
1976

"Als biologiedocent ben ik veel bezig met ons klimaat. Ik vertel mijn leerlingen dat ze zuinig en duurzaam moeten leven. Wie ben ik als ik dat zelf niet doe? Mijn burens hebben vorig jaar zonnepanelen laten plaatsen. Ik had me al jaren voorgenomen dit te doen en dacht 'nu is het moment'. Ik heb een groot dak waar nu achttien zonnepanelen op liggen. De laatste maanden waren mijn kosten voor elektriciteit negatief. Dit betekent dat ik meer energie opwek dan ik gebruik. Daarnaast was mijn cv-ketel aan vervanging toe en heb ik na het bekijken van de opties gekozen voor een warmtepomp. Als je een warmtepomp hebt moet je ook harder isoleren. Een adviseur van Reimarkt heeft gekeken naar mijn woning en zag dat de bodem- en spouwmuurisolatie een upgrade nodig hadden. Deze maatregelen zijn nu allebei uitgevoerd. Met een energiebesparingslening kun je heel voordelig van de overheid lenen om je huis te verduurzamen. De lening was makkelijk aan te vragen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten. Je moet een aantal formulieren en offertes opsturen en je kan het volledige proces op de website volgen. Zij betalen de rekening en zelf betaal

je elke maand een stukje af. Nu is het mogelijk voor iedereen om te verduurzamen: een grote en belangrijke stap. Het is tijd om die dappere stap te zetten. Het is een investering die je uiteindelijk terugverdient, maar het belangrijkste is dat je het doet voor de planeet. Duurzaam wonen is daar zeker een onderdeel van." (bron: Reimarkt) ●

**Ekris BMW
over de toekomst
van mobiliteit,
elektrisch rijden
en autodelen**

Van autobezit naar autogebruik

De elektrische deelauto speelt bij vastgoedprojecten een steeds prominentere rol. Vooral binnenstedelijke nieuwbouwprojecten maken veel gebruik van autodelen van BMW. Corné Bos van Ekris BMW: "Ik vind de verandering in mobiliteitsbehoefte heel interessant, zeker in combinatie met vastgoed. De toekomst is begonnen."

Hoe zien die autodelen-projecten van BMW eruit?

Een belangrijke trend voor de toekomst is de verschuiving van autobezit naar enkel auto-gebruik. De elektrische deelauto speelt ook bij vastgoedprojecten een steeds prominentere rol. Ekris BMW faciliteert deze deelauto's in projecten: een duurzame keuze die bedrijven en particulieren veel voordelen bieden. Zo is er minder parkeerruimte nodig, gaan de kosten voor mobiliteit per persoon omlaag en dragen deze bedrijven en

particulieren bij aan een 'groenere voetprint'. Met de wetenschap dat auto's gemiddeld 92 procent van de tijd geparkeerd staan, is het delen van een auto een hele logische keuze.

Het biedt dus veel voordelen voor stad en gebruiker?

Absoluut! De overheid stimuleert deze deel-mobiliteit bij bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten, mede door de groei in stedelijke gebieden. Door de deelmobiliteit in te vullen

met elektrische auto's, wordt de uitstoot in de stad gereduceerd. Het biedt een belangrijke bijdrage aan een betere luchtkwaliteit en een gezondere leefomgeving. Voor gebruikers heeft het ook belangrijke voordelen. Zij besparen aanzienlijk in de kosten door auto's te delen: geen aanschafkosten, geen parkeerkosten, geen onderhoudskosten, terwijl ze wel naar behoefte hun individuele mobiliteit kunnen invullen. Ze kunnen op uur- of dagbasis afrekenen.

Welke lessen heeft BMW geleerd van eerdere autodeltrajecten?

De afgelopen jaren deed Ekris samen met BMW veel ervaring op met autodeltrajecten. Een van de belangrijkste lessen is dat de deelauto's op een structurele wijze een plek moeten vinden binnen de woonomgeving. Bijvoorbeeld door de deelauto's onder te brengen in een VVE en bewoners maandelijks een vaste bijdrage voor mobiliteit te laten betalen. Net als gas, water en licht wordt mobiliteit op die manier onderdeel van de vaste kosten.

Hoe kijkt BMW aan tegen de toekomst van duurzame mobiliteit?

We leven in een fascinerend tijdperk. Een tijdperk waarin onze wereld razendsnel en voorgoed verandert. Het is een nieuwe, duurzame wereld waarin de elektrische auto een hoofdrol speelt. Op het gebied van e-mobiliteit loopt BMW voorop in de ontwikkeling van volledig elektrische auto's, ook wel EV's genoemd. Zo wordt in 2020 de BMW iX3 geïntroduceerd; de eerste volledig elektrische SUV van het merk. In 2021 volgen de BMW iNEXT en de BMW i4. Twee jaar later zal BMW zelfs al dertien volledig elektrische modellen aanbieden. De toekomst is dus begonnen. Een toekomst waarin elektrische BMW's telkens weer grenzen zullen verleggen op het gebied van onder andere prestaties, efficiency, duurzaamheid, actieradius en oplaadtijd. Van energie voorzien vanuit een batterij of brandstofcel.

Bestaan er subsidies om elektrisch rijden te stimuleren?

Ja, op dit moment is er door de overheid een subsidie in het vooruitzicht gesteld voor de particuliere aanschaf van een nieuwe of gebruikte elektrische auto. De verwachting is dat er vanaf 1 juli 2020 van deze subsidie gebruik gemaakt kan worden. Het zou dan gaan om € 4.000 voor een nieuwe auto en € 2.000 voor de aanschaf van een gebruikte elektrische auto. De subsidie geldt voor auto's met een aanschafwaarde tot € 45.000. Voor bedrijven geldt de bestaande Milieu Investerings Aftrek (MIA)-regeling. Dit houdt in dat elektrische nieuwe auto's en elektrische auto's tot zes maanden en maximaal 6.000 kilometer gebruik kunnen maken van 13,5 procent investeringsaftrek van het investeringsbedrag tot € 40.000 per auto. Bijkomend voordeel is dat deze auto's in de meest gunstige bijtellingscategorie van 8 procent vallen.

Corné Bos
BMW Ekris
www.ekris.nl

Colofon**Duurzaam wonen**

Inspiratie en informatie voor woningbezitters

Deelnemers

Jannie Blom
Corné Bos
Luit Brondijk
Harm Edens
Familie Ehrenhard
Martijn Elgersma
Monique Jansen
Marc van Haastregt
Heleen Plante

Vragen over de publicatie

Gerco van den Berg
G.vandenberg@nvm.nl
030 608 51 85

Niets uit dit magazine mag worden overgenomen
zonder schriftelijke toestemming van NVM.

Een uitgave van NVM
Mei 2020

Nederlandse Coöperatieve Vereniging
van Makelaars en Taxateurs in
onroerende goederen NVM U.A.
Postbus 2222
3430 DC Nieuwegein
030 - 608 51 85
nvm.nl

Tekst

Marije Rispens en Eva van Beveren
Havana Orange

Fotografie

René van den Burg
Arjan van Bruggen
Inge van Olst Fotografie
Evita Copier Photography

Ontwerp en opmaak

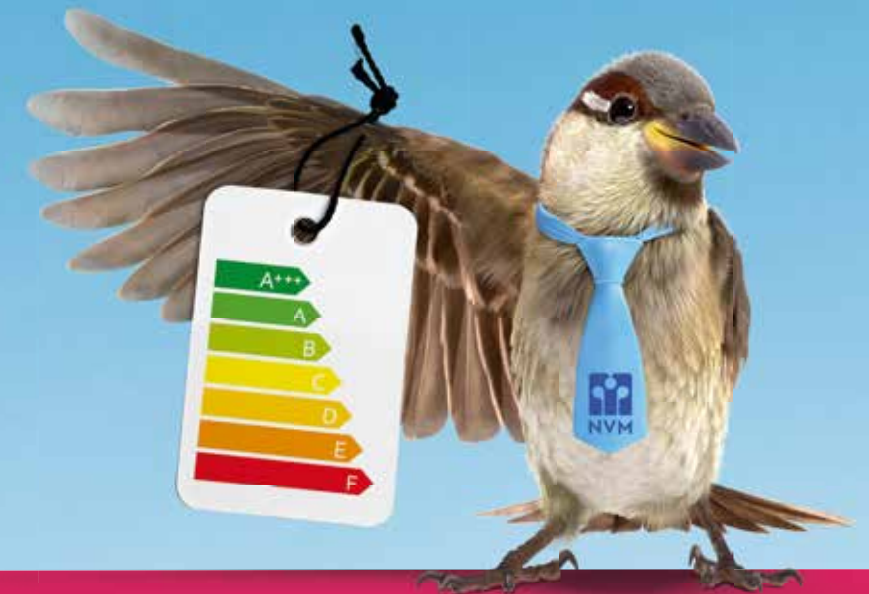
René Hofman
Havana Orange

Bestelinformatie

De digitale versie kunt u downloaden op:
nvm.nl/wonen/duurzaamheid

Huis verduurzamen? Je start met een verduurzamingsadvies

Bij een huis verduurzamen komt meer kijken dan je in eerste instantie zou verwachten. Gelukkig heeft de NVM-makelaar de actuele kennis en expertise over dit onderwerp om jou passend advies te geven. Zo kan jij gegarandeerd de juiste stappen maken naar een duurzame woning. Onze uitspraak luidt ook niet voor niets:

Je krijgt méér voor elkaar met een NVM-makelaar

nvm.nl

